

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

М.В. Рета, О.І. Линник, Н.Б. Токар

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК
навчальний посібник
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Рекомендовано Вченою радою НТУ «ХПІ»

Харків
НТУ «ХПІ»
2018

УДК 657.1 (075.8)

Р 31

Рецензенти:

А.А. Пилипенко, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри бухгалтерського обліку національного економічного університету ім. Семена Кузнеця;
О.М. Ковалюк, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету ім. Івана Франка;

Рекомендовано Вченою радою НТУ «ХПІ» як навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», протокол № 7 від 25 вересня 2018 р.

Рета М.В.

Р 31 Бухгалтерський облік : навч. посіб. / М.В. Рета, О.І. Линник, Н.Б. Токар. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 252 с.

ISBN

Навчальний посібник містить викладення теоретичних та практичних основ ведення бухгалтерського обліку, відповідає навчальній програмі курсу, національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку. Видання містить теоретичний матеріал, який охоплює основні питання з кожної теми дисципліни, завдання для практичної та самостійної роботи, тести, питання для самоперевірки та індивідуальне розрахункове завдання.

Призначено для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Іл. 13. Табл. 71. Бібліогр. 49 назв.

ISBN

УДК 657.1 (075.8)

© Рета М.В.,

Линник О.І.,

Токар Н.Б., 2018

ВСТУП

Бухгалтерський облік – одна з профільних дисциплін у системі підготовки спеціалістів з бухгалтерського обліку, контролю та аналізу господарської діяльності.

У курсі бухгалтерського обліку вивчається предмет, метод, форми і техніка ведення бухгалтерського обліку. Велике значення для засвоєння його теоретичних основ має набуття майбутніми фахівцями практичних навичок із цієї дисципліни.

Як навчальна дисципліна «Бухгалтерський облік» є базою для вивчення курсів «Фінансовий облік 1,2», «Бухгалтерський облік у галузях народного господарства», «Управлінський облік», «Організація бухгалтерського обліку», «Звітність підприємств».

Навчальний посібник підготовлений відповідно до програми курсу «Бухгалтерський облік (БО)» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» напряму підготовки 071 «Облік та оподаткування».

Метою цього видання є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Він містить ключові слова і основні поняття з кожної теми, які дозволяють студентам самостійно підготуватися до конкретного заняття, а наведені задачі та методика їх розв'язання дають можливість набути певного обсягу вмінь і навичок у засвоєнні тем курсу.

Мета курсу «Бухгалтерський облік» – розкриття суті й змісту категорій бухгалтерського обліку, закономірностей його розвитку, формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку.

Завдання: вивчення методів ведення бухгалтерського обліку, набуття навичок формування та систематизації облікової інформації у системі бухгалтерського обліку.

Предмет: методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

У процесі вивчення курсу «Бухгалтерський облік» перед студентами поставлені такі завдання:

- 1) вивчити

- основні положення і вимоги Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;

- принципи ведення бухгалтерського обліку в Україні;
- склад активів, пасивів і зміст господарських процесів;
- елементи методу бухгалтерського обліку та їх взаємозв'язок;
- методологію обліку основних господарських процесів підприємства;

2) набути навичок

- складання кореспонденції рахунків за фактами господарських операцій, використовуючи План рахунків бухгалтерського обліку;
- визначення фінансових результатів діяльності підприємства;
- складання бухгалтерської звітності підприємства.

Видання містить також завдання та задачі для самостійної роботи студентів з основних тем дисципліни. Для перевірки знань і закріплення теоретичного матеріалу у посібнику наведено тестові завдання та контрольні запитання.

ЗМІСТ

<u>Вступ</u>	3
<u>Розділ 1. Господарський облік, його сутність</u> Ошибка! Закладка не определена.	
<u>і характеристика</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>1.1. Види господарського обліку. Характеристика бухгалтерського обліку.</u> <u>Облікові вимірники</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>1.2. Завдання бухгалтерського обліку та вимоги до нього</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>1.3. Принципи бухгалтерського обліку</u> Ошибка! Закладка не определена.	
<u>Запитання для самоконтролю</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>Розділ 2 Предмет і метод бухгалтерського обліку</u> Ошибка! Закладка не определена.	
<u>2.1. Предмет і об'єкт бухгалтерського обліку</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>2.2. Метод бухгалтерського обліку та його основні елементи</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>2.3 Бухгалтерські документи та їх класифікація</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>Запитання для самоконтролю</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>Розділ 3. Бухгалтерський баланс</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>3.1. Поняття балансу, його види</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>3.2. Структура балансу як форми фінансової звітності</u> Ошибка! Закладка не определена.	
<u>3.3. Типи змін, що відбуваються у балансі під впливом господарських</u> <u>операцій</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>Запитання для самоконтролю</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>Розділ 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис</u>	Ошибка! Закладка не определена.
<u>4.1. Бухгалтерські рахунки, їх побудова</u> Ошибка! Закладка не определена.	

4.2. Класифікація бухгалтерських рахунків **Ошибка! Закладка не определена.**

4.3. Використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій **Ошибка! Закладка не определена.**

4.4. Сутність подвійного запису як елементу методу бухгалтерського обліку **Ошибка! Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка! Закладка не определена.**

Розділ 5. Облік основних засобів підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

5.1. Загальні питання обліку основних засобів підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

5.2. Облік операцій з надходження основних засобів на підприємство **Ошибка! Закладка не определена.**

5.3. Облік операцій з вибуття основних засобів **Ошибка! Закладка не определена.**

5.4. Амортизація основних засобів **Ошибка! Закладка не определена.**
Запитання для самоконтролю **Ошибка! Закладка не определена.**

Розділ 6 Облік нематеріальних активів підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

6.1. Загальні питання обліку нематеріальних активів підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

6.2. Облік операцій з надходження нематеріальних активів на підприємство **Ошибка! Закладка не определена.**

6.3. Облік операцій з вибуття нематеріальних активів **Ошибка! Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка! Закладка не определена.**

Розділ 7. Облік виробничих запасів підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

7.1. Загальні питання обліку запасів підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

7.2. Облік надходження виробничих запасів на підприємство**Ошибка!**

Закладка не определена.

7.3. Облік вибуття виробничих запасів**Ошибка!** **Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка!** **Закладка не определена.**

Розділ 8. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості підприємства

..... **Ошибка!** **Закладка не определена.**

8.1. Загальні питання обліку грошових коштів та дебіторської

заборгованості **Ошибка!** **Закладка не определена.**

8.2. Облік грошових коштів у касі..... **Ошибка!** **Закладка не определена.**

8.3. Облік операцій на поточному рахунку у національній та іноземній

валюті **Ошибка!** **Закладка не определена.**

8.4.Облік дебіторської заборгованості за роботи, товари і послуги та

визначення резерву сумнівних боргів**Ошибка!** **Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка!** **Закладка не определена.**

Розділ 9. Облік фінансових інвестицій підприємства**Ошибка!** **Закладка не**

определена.

9.1. Загальні питання обліку фінансових інвестицій**Ошибка!** **Закладка не**

определена.

9.2. Облік поточних фінансових інвестицій **Ошибка!** **Закладка не**

определена.

9.3. Облік довгострокових фінансових інвестицій та їх оцінка на дату

балансу **Ошибка!** **Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка!** **Закладка не определена.**

Розділ 10. Облік власного капіталу підприємства**Ошибка!** **Закладка не**

определена.

10.1. Загальні питання обліку власного капіталу підприємства ..**Ошибка!**

Закладка не определена.

10.2. Бухгалтерський облік статутного капіталу (облік неоплаченого та

вилученого капіталу) **Ошибка!** **Закладка не определена.**

10.3. Бухгалтерський облік резервного, страхового та іншого додаткового

капіталу **Ошибка!** **Закладка не определена.**

10.4. Бухгалтерський облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) **Ошибка! Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка! Закладка не определена.**

Розділ 11. Облік зобов'язань підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

11.1. Загальні поняття обліку зобов'язань підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

11.2. Облік довгострокових зобов'язань **Ошибка! Закладка не определена.**

11.3. Облік короткострокових зобов'язань **Ошибка! Закладка не определена.**

11.4. Облік розрахунків із постачальниками та за векселями виданими
Ошибка! Закладка не определена.

11.5. Облік зобов'язань за податками і зборами **Ошибка! Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка! Закладка не определена.**

Розділ 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування **Ошибка! Закладка не определена.**

12.1 Загальні питання обліку праці, її оплати та соціальних відрахувань
Ошибка! Закладка не определена.

12.2. Облік нарахування заробітної плати та інших доходів працівників
Ошибка! Закладка не определена.

12.3. Нарахування та облік допомоги з тимчасової непрацездатності
Ошибка! Закладка не определена.

12.4. Нарахування та облік за час відпустки **Ошибка! Закладка не определена.**

Запитання для самоконтролю **Ошибка! Закладка не определена.**

Розділ 13. Облік витрат і доходів діяльності підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

13.1. Загальні питання обліку доходів і витрат підприємства **Ошибка! Закладка не определена.**

[13.2. Порядок формування та відображення витрат підприємства в обліку](#)

Ошибка! Закладка не определена.

[13.3. Порядок формування та відображення доходів підприємства в обліку](#)

Ошибка! Закладка не определена.

[13.4. Визначення та облік фінансових результатів діяльності підприємства](#)

Ошибка! Закладка не определена.

[Запитання для самоконтролю](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

[Розділ 14. Фінансова звітність підприємства](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

[14.1. Загальні питання складання фінансової звітності підприємства](#)

Ошибка! Закладка не определена.

[14.2. Принципи складання Балансу \(Звіту про фінансовий стан\)](#)

[підприємства](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

[14.3. Принципи складання Звіту про фінансовий стан \(Звіту про сукупний](#)

[дохід\) підприємства](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

[Запитання для самоконтролю](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

ДОДАТКИ

[Додаток А Індивідуальне розрахункове завдання](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

[Додаток Б Форми річної фінансової звітності](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

[Список джерел інформації](#) **Ошибка! Закладка не определена.**

Навчальне видання

РЕТА Марина Володимирівна
ЛИННИК Олена Іванівна
ТОКАР Наталія Борисівна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Навчальний посібник
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 071 «Облік та оподаткування»

Роботу до видання рекомендовано Вченою радою НТУ «ХПІ»

Відповідальний за випуск Манойленко О.В.

Редактор О.В. Козюк